

okoliczności powstania i czas wydania tomu *Kwiaty Zła*. kompozycja i forma utworów

Wiersze zamieszczone w *Kwiatach Zła* powstawały przez 15 lat, a autorowi nie łatwo było nadać im ostateczną formę. Wiersze często pojawiały się w czasopiśmie a dopiero później po przeróbkach trafiały do kolejnych wydań zbioru (1857, 1861, pośm.'68). Zmieniały się też układy wierszy a najbardziej różni się od wcześniejszych wydanie z 1868 r.

Badacze dzieł Baudelaire'a przypuszczają, że wydanie *Kwiatów zła* z tysiąc osiem set piętnastego r. było najbliższe intencjom poety i to ono najczęściej jest wzorem dla współczesnych publikacji. Omówienie kompozycji tomu, którego dokonano w niniejszym opracowaniu, także jego dotyczy. Podstawą omówień/analiz poszczególnych utworów są pomieszczone w tym wyborze tłumaczenia liryków Ch. Baudelaire'a, autorstwa Bodana Wydzgi.

om poezji *Kwiaty zła* miał nosić pierwotnie tytuł *Limby*. Zgodnie z wierzeniami chrześcijańskimi *limbus* (łac. krawędź) to otchłań, piekielny przedsionek, w którym znajdują się dusze zmarłych ludzi, za życia obojętnych na dobro i zło. W sensie metaforycznym, to miejsce, usytuowane między przestrzenią Boga a przestrzenią szatana. Sens pierwotnego tytułu tomu jest zatem zrozumiały w kontekście religijności Baudelaire'a (patrz str. ... rozdz. Piękno i religijność). Interpretację tą poszerza top kulturowy: otóż w przestrzeni limbicznej rozpoczyna swą wędrówkę po zaświatach Aligieri Dantego, którego odpowiednikiem w *Kwiatach zła* jest podmiot liryczny, czasem bohater liryczny wchodzący w głąb własnej psychiki, i labiryntu miasta. Badacze przypuszczają, że oksymoniczny tytuł *Kwiaty zła*, oddający zresztą świetnie wewnętrzne sprzeczności bytu, został zaproponowany Baudelaire'owi przez wydawcę, mającemu na względzie cel komercyjny. Metafora „zrodzonych przez zło kwiatów”, nawiązuje do światopoglądu poety, uciążliwego na skarzoną przez grzech rzeczywistość.

Tom rozpoczyna **wiersz – dedykacja Do czytelnika**. Po nim następuje I. cykl *Spleen i Ideal*, zawierający 85 wierszy. Tytuł oparto na kontraście życiowej postawy obojętności i wymarzonego, idealnego wzorca. Zgodnie z tą zapowiedzią wiersze te stanowią przegląd rozmaitych relacji człowieka ze światem. Kolejna, II część to osiemnaście wierszy cyklu wierszy pod tytułem - ***Obrazki paryskie***. Poza *Krajobrazem* i *Słońcem* można tu odnaleźć naznaczone brzydota, cierpieniem i pesymizmem portrety „miasta z kamienia” i jego mieszkańców: nędzarze, żebraków, sierot, starzy ludzie, kaleki cierpiące w żałobie prostytutki, wreszcie porywającą ich do ostatniego tańca Śmierć - francuzką elegantkę.

Część III to świadectwo kolejnych niepokojów. Wspólny tytuł ***Wino*** łączy 5 wierszy, których wspólnym motywem jest „święty syn Słońca” - tytułowy napój, będący ucieczką od niepokojącego obrazu paryskiego życia. Temat rozwijał Baudelaire w tomie *Wino i śpiew. (Sztuczne gaje)*...

Część IV stanowią ***Kwiaty zła***, dwanaście wierszy będące swoistą analizą egzystencjalnej sytuacji człowieka i jego kondycji moralnej. Ze sprzeciwu wobec grzecznego stworzenia wyrasta część wiersza V - **Bunt**. Świadectwem chwilami bluźnierczej postawy są trzy wiersze: *Zaparcie się św. Piotra, Abel i Kain* oraz *Litanija do Szatana*.

Część VI pt. ***Śmierć*** to 6 wierszy, których wymowa wzmacnia jeszcze tragiczną koncepcję ludzkiego życia w ujęciu Baudelaire'a. Tytułowa śmierć i pożegnanie ze światem, jakkolwiek paradoksalnie to brzmi, nie przynoszą człowiekowi żadnej nadziei; ani rajskiej, ani piekielnej. Śmierć opisana w zwińczającej tom wierszy *Podróż* jest przejściem w otchłań, przestrzeń kuszącą 'Niewiadomym'.